

Ablativ absolutní

Jedná se o spojení ablativu jména s participiem, které vyjadřuje nějakou dějovou okolnost.

Např.:

Vere incipiente flores apparent.

Když začíná jaro/se začínajícím jarem/začíná jaro a/, objevují se květy.

Sole occidente agricola domum redit.

Když zapadá slunce/se zapadajícím sluncem/ slunce zapadá a/, rolník se vrací domů.

Roma condita reges regnabant.

Když byl založen Řím/po založení Říma/ Řím byl založen/, králové vládli.

Všimněte si, že ablativ absolutní vyjadřuje okolnost hlavního děje jen tehdy, když myšlenkový podmět není obsažen v žádném jiném členu věty. Nemůžeme tedy říct např.

Hoste victo nostri milites eum persequabantur, ale museli bychom celou větu vyjádřit např. takto:
Hostem victum nostri milites persequabantur (Naši vojáci pronásledovali poraženého nepřítele).

Ablativ se může pojít s participiem prézentu aktiva nebo s participiem perfekta pasiva.

Vazba ablativu s participiem prézenta aktiva

(tvary přidávané ke kmeni pro 1.konjugaci v sg. -ante, v pl. -antibus; 2. a 3. konjugace v sg. -ente, v pl. -entibus; 4. konjugace v sg. -iente, v pl. -ientibus)

Si multi milites oppidum defendunt, oppidum expugnari non potest.

Jestliže město brání mnozí vojáci, nemůže být dobyto.

Multis militibus defendentibus oppidum expugnari non potest.

Obě věty mají stejný význam. Vedlejší větu ale můžeme nahradit právě vazbou ablativu s participiem, tedy ablativem absolutním. A protože používáme participium prézenta, jedná se vlastně o **děj současný k ději hlavní věty**. Překládáme slovesem nedokonavým a aktivem. A díky ablativu absolutnímu si můžeme výrazně zkrátit celou větu. Důležité je, aby se participium shodovalo v rodě, čísle a pádě s příslušným substantivem v ablativu.

Romulo regnante Roma parva erat. Když Romulus vládl/za Romulovy vlády/ Romulus vládl a/, Řím byl malý.

Vazba ablativu s participiem perfekta pasiva

(4.tvar ve slovesné řadě je participium perfekta pasiva pro neutra v nom. sg. V abl. sg. tedy bude -ō (pro maskulina) -ā (pro feminina) -ō pro neutra; v abl.pl. bude pro všechny rody -īs)

Použití participia perfekta znamená, že vyjadřujeme děj, který už se stal, tedy **děj předčasný k hlavní větě** a překládáme obvykle dokonavým slovesem v pasivu.

Militibus convocatis dux signum proelii dedit.

Když byli svoláni vojáci/ po svolání vojáků/ vojáci byli svoláni a/, vůdce dal znamení k bitvě..

Epistula scripta pater felix erat.

Když byl napsán dopis/ po napsání dopisu/ dopis byl napsán a/, otec byl šťastný.

Vazba ablativu s ablativem substantiva nebo adjektiva

Protože sloveso esse netvoří participium prézenta, stojí v ablativu absolutním přídavné jméno nebo podstatné jméno v ablativu :

Romulo rege Roma crescebat. (Můžeme samozřejmě vyměnit sloveso a místo být můžeme říct kraloval - to už participium prézenta má: **Romulo regnante...**)